

Výročná správa o činnosti Zariadenia podporovaného bývania TEKLA v Lozorne za rok 2015

Občianske združenie TEKLA už siedmy rok prevádzkuje Zariadenie podporovaného bývania TEKLA v Lozorne pobytovou formou. V roku 2015 všetky sociálne, pracovno-terapeutické aktivity, sociálna rehabilitácia a sebaobslužné činnosti klientov sa vykonávali pod dohľadom zapracovaných odborných pracovníkov a dobrovoľníkov. Sociálna práca s klientmi plynulo nadviazala na sociálnu prácu, sociálnu rehabilitáciu a nácvik sebaobslužných činností vykonávaných v roku 2014. V zariadení v r. 2015 pracovali 4 stabilní pracovníci pod vedením vedúceho zariadenia a to: odborný garant s kumulovanou funkciou psychologického poradenstva a inštruktor sociálnej rehabilitácie, sociálna pracovníčka, pracovníčka na výkon dohľadu a jeden pracovník na výkon dohľadu s kumulovanou funkciou šofér, zásobovač a údržbár.

V zariadení počas celého roka 2015 sa nachádzalo 8 klientov, čím bola kapacita zariadenia naplnená. Všetci klienti zariadenia boli posúdení posudkovou komisiou BSK ako vhodní občania do tohto typu zariadenia a všetci mali uzavreté zmluvy s BSK.

Zariadenie podporovaného bývania TEKLA je pobytové zariadenie s kapacitou 8 klientov, v ktorom sa im poskytovalo **ubytovanie** počas celého roka 2015. Služba zahŕňala samostatné lôžko s príslušenstvom v 2-posteľovej zariadenej izbe, spoločnú priestranú kuchyňu vybavenú elektrospotrebičmi- chladničkou, mikrovlnnou rúrou, varnou kanvicou a sporákom, riadom na varenie a pečenie, spoločenskú miestnosť vybavenú televízorom, PC s internetovým pripojením, spoločné sociálne zariadenia v počte 2, a kúpeľne v počte 2, spoločnú práčovňu s automatickou práčkou.

Priestory zariadenia sa nachádzajú vo veľkom 6 –izbovom rodinnom dome s kuchyňou a jedálenským kútom pre všetkých 8 klientov. Sú predurčené na kvalitné poskytovanie sociálnych služieb a to nielen na ubytovanie, ale aj na utváranie podmienok na prípravu stravy, poradenstvo sociálne, psychologické a pedagogické, pomoc pri výkone a zabezpečení opatrovnických práv a povinností, dohľad, sociálnu rehabilitáciu a pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov. Terénna služba sociálnej práce sa poskytovala nielen klientom, ale aj ich blízkym príbuzným a partnerom.

Utváranie podmienok na prípravu stravy – je súčasťou plánov individuálneho rozvoja osobnosti klientov v oblasti sebaobsluhy a slúži na to, aby boli schopní čo najsamostatnejšie fungovať v našej komunite. Služba bola poskytovaná rovnako pre všetkých klientov zariadenia podporovaného bývania, bola zabezpečená materiálno-technickým vybavením kuchyne z minulých rokov, dokúpením potrebného riadu a dennou osobnou pomocou

personálu. Pomoc pracovníkov spočívala nielen v dohľade, ale aj priamom vysvetľovaní postupov pri varení a to ako jednotlivcom, tak aj skupine klientov pri opakovaných náučno-výchovných akciách, ako spoločnej príprave jedla. Bol vysvetlený postup prípravy jedla, následne čoho si rozdelili prácu pri príprave a varení vlastného obeda, ktorý začínal už nakúpením potrebných potravín a potrebnou kalkuláciou použitých finančných prostriedkov, nakoľko sa museli poskladať. Súčasťou utvárania podmienok na prípravu stravy bolo aj poradenstvo zamerané na dodržiavanie správnej výživy z dôvodu, že naši klienti sú psychiatrickí pacienti a vieme, že správne fungovanie organizmu podporuje duševnú pohodu, ktorá je ovplyvňovaná stavom chemického prostredia mozgu, ktoré dbá na správne uplatnenie funkcií metabolizmu, ktoré následne ovplyvňuje duševné zdravie a teda je dôležité, aké potraviny klienti konzumujú.

Pri príprave jedál sme vo veľkej miere využívali produkty zo záhrady, ktoré sme si dopestovali v rámci prác na záhrade.

Klienti zariadenia podporovaného bývania TEKLA sú občania so psychickými poruchami vymedzenými rozsahom diagnóz F 20 – F 48 (podľa 10. revízie Medzinárodnej klasifikácie chorôb), so závislosťou na návykové látky, alkohol, drogy, psychotropné látky, jedy a prekursorzy s rozsahom diagnóz F 10 – F 19 (podľa 10. revízie Medzinárodnej klasifikácie chorôb), avšak po absolvovaní liečenia, resp. resocializácie s posúdením, že môžu nastúpiť pobyt v zariadení podporovaného bývania. Sekundárna skupina klientov boli blízki aj vzdialení príbuzní, partneri a priatelia, ktorým pracovníci poskytovali poradenstvo zamerané na zvládanie záťažových situácií a na poskytovanie informácií o možnostiach riešenia situácie, na adaptáciu na zmenu v životnej situácii, na rozpoznanie príchodu recidívy alebo relapsu ich príbuzného, ako relaxovať a aké techniky komunikácie používať.

Počet klientov v zariadení podporovaného bývania TEKLA v Lozorne bolo 8 vo veku od 30 do 62 rokov. Keďže majú psychiatrické diagnózy, pred prijatím sa cítili izolovaní na okraji spoločnosti, rodina sa o nich nezaujímal a u tých, čo záujem bol, tam to odmietali samotní chorí klienti. Na základe týchto skutočností sú odkázaní na pomoc inej fyzickej osoby pri jednotlivých činnostiach a boli posudkovou komisiou BSK posúdení najmenej na stupeň odkázanosti č. III podľa prílohy 3 zákona č.448/2008 Z.z o sociálnych službách. 7 klienti sú poberateľmi invalidného dôchodku a 1 klientka poberá dávku v hmotnej núdzi. V zariadení máme 7 žien a 1 muža. Okrem jednej klientky sú všetci v produktívnom veku. Všetci navštevujú odborného lekára - psychiatra a podrobujú sa pravidelným lekárske kontrolám z dôvodu potreby užívania psychofarmák. Počas stabilizácie zdravotného stavu nezvládajú záťažové situácie, sú ľahko unaviteľní, chýba im sústredenosť a často im uniká pozornosť, sú napätí, nervózni, opakovane u niektorých dochádza k agresii voči sebe, ostatným alebo veciam, trpia pocitom smútku a často beznádejou. Naším klientom na jednej strane chýba rodina a na druhej strane nedokážu s ňou žiť a to isté sa týka aj ich príbuzných, nakoľko sociálna stigma sa prejavuje takmer na všetkých úrovniach ich fungovania v rodine blízkej, či vzdialenej a aj širšej spoločnosti. Máme za to, že okrem hmotného zabezpečenia našim klientom chýba láska a šťastie a najmä istota a bezpečie. Z dôvodu kolísania zdravotného stavu ťažko nadväzujú priateľstvo a partnerský vzťah nemajú. Kontakty s rodinou sú značne obmedzené, prípadne žiadne. Z 8 klientov deti majú iba 4 klientky, dve z nich už majú deti dospelé, 1 má maloleté deti v náhradnej rodinnej starostlivosti a jedna klientka má dieťa zverené do osobnej starostlivosti starých rodičov. Naším klientom chýba vlastná identita a sebaúcta, pocit uznania a ocenenia. Pracovníci v snahe poskytnúť čo najlepšie zabezpečenie našich klientov tieto ich potreby analyzovali a daný stav plne podriadili odborným činnostiam a práci v nasledovných poskytovaných sociálnych službách.

Poradenstvo bolo realizované pre všetkých klientov, v prvom rade na zabezpečenie základných životných potrieb človeka, kompenzácie zdravotného postihnutia a riešenie akútnych záťažových situácií. Poradenstvo bolo zamerané na psychohygienu, pravidlá, ako zvládať recidívu alebo relaps a ako si počínať, aby riziko zhoršenia ochorenia bolo čo najmenšie a ako optimálne realizovať svoj život. Bolo zamerané na zvládanie pre nich záťažových situácií. Poradenstvo vykonávali odborní pracovníci zariadenia, ktorými sú sociálna pracovníčka, psychologička, pedagogička a dobrovoľníci denne, počas celého roka 2015. Centrom poradenstva sa stal samotný klient so svojimi špecifickými potrebami cieľenými na jeho zapojenie sa do aktivít bežného života a nielen do prostredia našej komunity, ale do širšieho sociálneho prostredia, ktoré tvorí bežný život. Okrem záťažových a krízových situácií v komunite sa riešili rôzne témy a zaujímavosti, ktoré rozširovali vedomostný obzor klientov. Poradenstvo sa opakovane zameriavalo aj na oblasť hospodárenia klientov s finančnými prostriedkami, ktoré mesačne mali k dispozícii. **Nizkoprahovosť** v poradenstve bola neoddeliteľnou súčasťou komplexného prístupu ku všetkým klientom a ich príbuzným nielen v zariadení, ale často aj mimo neho, pri výkone **terénnej sociálnej práce**. Poradenstvo zahŕňalo vstupný pohovor, sociálnu anamnézu, sociálnu diagnostiku, poznatky z terénu, individuálny plán práce s klientom a jeho rodinou, konzultácie podľa potreby klienta, najmenej 4 krát za mesiac, konzultácie s inými odborníkmi a inými subjektmi.

Pomoc pri zabezpečení opatrovnických práv a povinností a pomoc pri výkone opatrovnických práv a povinností – tieto služby sa v rámci poradenstva poskytovali priebežne počas celého roka 2015 všetkým klientom, ktorí si sami nedokázali uplatniť a chrániť práva a právom chránené záujmy, alebo ich príbuzným a partnerom, ktorí mali záujem vykonávať funkciu opatrovníka, alebo už ju vykonávajú alebo sú ochotní im pomáhať aj bez rozhodnutia súdu.

Počas celého roka boli aktivity zamerané na pravidelné **individuálne rodinné stretnutia**, v ktorých sa riešili sociálne, rodinné, často aj zdravotné a ekonomické problémy klientov pod dohľadom odborného pracovníka. Komunikácia s nimi bola zameraná na tréningy a nácvik sociálnych zručností a návykov, v rámci dôverných rozhovorov, na rozpoznanie prejavov psychickej choroby alebo do akej miery ide o vlastnosť osobnosti klienta a podporu svojpomoci.

Sociálnu rehabilitáciu poskytovalo zariadenie všetkým 8 klientom v zmysle zákona o sociálnych službách a bola zameraná na rozvoj samostatnosti, nezávislosti, sebestačnosti s nácvikom životných zručností a schopností, alebo aktivizovaním schopností a posilňovaním návykov pri sebaobslužbe, pri úkonoch starostlivosti o domácnosť v zariadení a pri základných sociálnych aktivitách, najmä komunikácie a úprave vzťahov medzi klientmi. V rámci sociálnej rehabilitácie vykonávali činnosti po vzájomnej dohode (ak sa nedohodli, zasiahla pracovníčka na výkon dohľadu) v oblasti upratovania spoločných priestorov a sociálnych zariadení rodinného domu, kde bývajú. Upratovali svoje veci v izbe a udržiavali poriadok. Sami pod dohľadom, alebo s pomocou odborného pracovníka si zabezpečovali stravovanie. Odborní pracovníci sa snažili o vybudovanie takých schopností a zručností, ako je integrita, zodpovednosť, spolupráca, riešenie problémov a najmä akceptácia. Do života komunity sa snažili zafixovať zmysel pre humor, najmä v situáciách, kedy si klient myslí, že zlyhal, je vzťahovačný, odmietavý, utiahnutý alebo agresívny a nejedná sa o recidívu alebo relaps. Nezanedbateľnou súčasťou u niektorých klientov bol každodenný dozor a napomínanie na dodržiavanie požadovanej osobnej hygieny.

Pracovné, outdoorové, športové aktivity a kreatívne aktivity sme realizovali denne v rámci Ambulantného rehabilitačného strediska, ktoré máme v rámci areálu ZPB.

Jedná sa hlavne o práce na záhrade, využívanie produktov zo záhrady na vlastnú potrebu (príprava jedál), zaváranie (učenie hospodárenia s potravinami, plánovanie).

Často sme využívali dvor a záhradu na posedenia, opekania, grilovania.

Pravidelne sme chodili na prechádzky, v letnom a jesennom období do lesa, kde sme to spojili so zbieraním húb a prírodného materiálu pre kreatívne činnosti.

S klientami sme podľa možnosti športovali- obľúbené bolo bicyklovanie, stolný tenis, loptové hry, relaxačné cvičenia, cvičenia na chrbticu a pod.

V pivničných a príľahlých priestoroch sme za pomoci dobrovoľníkov, zamestnancov a klientov zriadili miestnosti pre kreatívne činnosti, ktoré boli veľmi obľúbené hlavne v jesenných a zimných mesiacoch.

Naši klienti vzhľadom na psychické ochorenie spojené s nutnou medikamentóznou liečbou nie sú schopní dlhodobej namáhavej činnosti a preto aktivity boli prispôsobené ich zdravotnému stavu a boli spájané s relaxačnými činnosťami. Boli zamerané na utváranie sebadôvery, zodpovednosti, spoluprácu, vytrvalosť a trpezlivosť.

K sviatkom ako Mikuláš, Vianoce a Veľká noc sa zvýšila intenzita upratovania a zdobil sa interiér ozdobami, ktoré sami pripravili v ambulatnom rehabilitačnom stredisku. Viac sa sústredila pozornosť na nácvik počítačových zručností. Počas zimných večerov sa hrali spoločenské hry zamerané najmä na logiku, ako slovné hry, pexeso, čierny peter, šach, dáma a človeče nehnevaj sa a tiež sa skladali puzzle s rôznymi motívmi. V rámci podpory individuálnych záujmov bola klientom odporúčaná a zadovážená vhodná literatúra na čítanie, aby si mohli vyplniť voľný čas ináč, ako sledovaním televízie. V rámci ARS boli klienti na niektorých výletoch v okolí Lozorna (Stupava- rôzne kultúrne akcie, Biofarma, Abeland) a v Bratislave (ZOO, hrad, prechádzka po nábreží a pod.).

Počas celého roka boli klienti vedení k samostatnému vybavovaniu úradných záležitostí na príslušných úradoch a pravidelnej kontrole u obvodných a odborných lekárov. Tieto činnosti vzhľadom na ich ochorenie im robili najväčšie problémy a musel sa im poskytovať doprovod, ktorý zabezpečil **pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov.**

Dohľad bol poskytovaný všetkým klientom zariadenia v zmysle zákona o sociálnych službách a vzhľadom na ich ochorenie bol poskytovaný nepretržite denne 2 pracovníkmi zariadenia. Usmerňovali a monitorovali klientov pri zabezpečovaní každodenných sebaobslužných úkonov, úkonov starostlivosti o svoju domácnosť, najmä zabezpečenie a príprava stravy a dodržiavanie žiadúcej osobnej hygieny v rámci zariadenia a základných sociálnych aktivít. V prípade našich klientov aj dodržiavanie príkazov a pokynov ošetrovujúcich lekárov, pravidelné užívanie predpísaných liekov a dodržiavanie pravidelných odborných lekárskeho kontrol. Všetky sociálne služby a činnosti v rámci podporovaného bývania sa prelínajú a dopĺňajú a na zdarnom priebehu pracuje odborný tím pracovníkov.

Všetci pracovníci zariadenia podporovaného bývania TEKLA viedli a aj vedú jednotnú spisovú dokumentáciu klientov a ich rodín v súlade so zákonom č. 428/2002 o ochrane osobných údajov.

Evidencia klientov TEKLY bola a je jednotná a záväzná pre všetkých pracovníkov. Každý klient bol zapísaný do registratúrneho hárku pod poradovým číslom príslušného roka. Má vytvorenú registratúrny štítok s priradeným číslom z registra daného roka, ktoré je zavedené aj na spisovú dokumentáciu. Každý klient má pridelené iba jedno číslo a vedie sa

iba jedna spisová dokumentácia klienta. Všetci pracovníci zariadenia boli a sú povinní dodržiavať dohodnuté zásady pri registrácii klientov a zapisovaním zistení do spisu. Pracovníci do spisovej dokumentácie klienta zapisovali počas celého roka 2014 všetky zistenia o klientovi, opatrenia, jeho aktivity a sociálnu pomoc, ktoré mu poskytli.

Po špecifikácii potrieb klientov boli vypracované individuálne plány klientov, kde sú uvedené ciele, metódy a samotná realizácia na dennodennej báze. Plány sa robia obvykle v 6 mesačných intervaloch, kedy sa vyhodnotia a stanovia opatrenia v rámci ďalšej sociálnej práce.

Samotná realizácia potrebných a požadovaných aktivít v našom zariadení bola realizovaná z dôvodu posilnenia prevencie a obmedzenia alebo zamedzenia sociálnej exklúzie klientov najmä nácvikom sebaobslužných činností, starostlivosťou o domácnosť, dodriavaním osobnej hygieny a liečby stanovenej lekárom, zapájaním do záujmových športových a voľnočasových aktivít skupinovou formou.

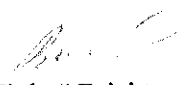
Cieľom sociálnej práce zariadenia podporovaného bývania TEKLA bolo zachovanie, obnova alebo rozvoj sociálnych a životných schopností a zručností klientov viesť samostatný život a podpora pri ich začlenení do spoločnosti, zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb, prevencia exklúzie klienta a jeho rodiny.

V Lozorne dňa 20.6.2016

Ján Bobok
štatutárny zástupca

TEKLA o.z.
pre občanov nachádzajúcich sa
v nepriaznivej sociálnej situácii
Furdekova 17, 851 04 Bratislava
IČO: 42173311

Ľuboš Brichta
štatutárny zástupca